

Service document wijziging regelgeving Educatie

In het actieplan mbo “Focus op vakmanschap 2011-2015” is een aantal wijzigingen van wet- en regelgeving aangekondigd over het educatiebeleid van OCW die in de loop van het jaar 2012 zijn vastgesteld in de volgende officiële documenten:

- ✚ Wet van 13 september 2012 tot wijziging van onder meer de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) inzake voortgezet algemeen volwassenenonderwijs en overige educatie (Stb. 2012-450);
- ✚ Besluit van 11 oktober 2012 tot wijziging van enige algemene maatregelen van bestuur (AMvB) inzake het participatiebudget, contacturen, referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen, examengeld staatsexamen Nederlands als tweede taal en technische wijzigingen voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (Stb. 2012-524);
- ✚ Regeling contacturen opleidingen educatie (Stcrt. 2012-25958);
- ✚ Regeling eindtermen educatie 2013 (Stcrt. 2012-26586).

Dit servicedocument vat de belangrijkste wijzigingen uit deze documenten samen. Geursiveerde gedeelten betreffen toelichtingen. Tussen haakjes het betreffende artikelnummer uit de WEB, het Besluit (AMvB) of de Regeling. De documenten zelf zijn te vinden op of via de website van het Steunpunt ve (www.steunpuntve.nl) onder het kopje Kaders en Regels.

Wijziging van onder meer de WEB betreffende vavo en overige educatie

VAVO onder rechtstreekse aansturing van het Rijk

- ✚ Vavo wordt onderscheiden van de overige educatie (1.1.1).
Nodig vanwege nieuwe bepalingen, met name op het gebied van bekostiging. Vavo maakt nog wel deel uit van de educatie.
- ✚ Opleidingen vavo moeten gericht zijn op het behalen van een diploma (1.2.1 en 7.3.4).
Studenten die in het voortgezet onderwijs of via een staatsexamen al voor een of meer vakken zijn geslaagd, kunnen volstaan met een gedeeltelijke vavo-opleiding. Een vavo-opleiding kan ook in stukken worden opgeknipt, maar een roc moet studenten in staat stellen een volledig diploma vo te halen. Leerlingen uit het vo die gebruik maken van de zgn. “Rutte-regeling” mogen gebruik blijven maken van het vavo. Hun diploma’s en behaalde examens blijven echter buiten het bekostigingsmodel.
- ✚ Het vavo is vanaf 1 januari 2013 onder aansturing van het Rijk gebracht (1.3.1 en 2.1.2).
- ✚ Roc’s die al vavo aanboden mogen dat blijven doen, andere kunnen bij de Minister een aanvraag daartoe indienen (2.1.2).
- ✚ Alleen roc’s kunnen voor bekostiging van het vavo in aanmerking komen.
- ✚ De totale vavo-bekostiging door het Rijk kent een vast budget. De omvang daarvan wordt in de rijksbegroting geregeld (2.2a.1).
Voor de komende jaren is het budget bepaald op ca. € 57,5 mln. Deze middelen maakten tot januari 2013 nog deel (50%) uit van het Participatiebudget. Met ingang van 2013 worden ze rechtstreeks door het Rijk ingezet voor bekostiging van het vavo.

- ✚ De wet schrijft maatstaven voor de berekeningswijze voor(2.2a.2).
De verdeling van het landelijk budget vindt plaats op basis van een combinatie van aantal ingeschreven studenten (inputcomponent) en het aantal diploma's en met goed gevolg afgelegde examens (outputcomponent).
Er moet een teldatum worden bepaald en er kan onderscheid worden gemaakt naar het aantal vakken waarvoor een deelnemer is ingeschreven en het aantal vakken waarin met goed gevolg examen is afgelegd. *Net als in het beroepsonderwijs geldt 1 oktober als teldatum. Besloten is voorlopig geen onderscheid te maken naar het aantal vakken waarvoor een deelnemer is ingeschreven.*
Deelnemers die niet zijn opgenomen in de basisadministratie persoonsgegevens tellen alleen mee als ze onderwijs in Nederland volgen en in Nederland, België of in één van de aan Nederland grenzende Duitse bondsstaten wonen. Examideelnemers tellen niet mee.
- ✚ Voor de vavo-bekostiging in de twee kalenderjaren volgend op de inwerkingtreding van deze wet geldt een overgangsregeling (art. IV wetswijziging). Daarin wordt de bekostiging gebaseerd op de verdeling van de instellingsbudgetten vavo in 2010 en 2011. De instellingsbudgetten worden vastgesteld bij ministeriële regeling.
Deze overgangsregeling geldt voor de kalenderjaren 2013 en 2014. De achtergrond is dat de voor de nieuwe regeling noodzakelijke gegevens pas beschikbaar komen vanaf de inwerkingtreding en de bekostiging in jaar t is gebaseerd op de gegevens van jaar t-2.

Prioriteit binnen het aanbod van overige educatie

- ✚ De overige educatiemiddelen blijven in het participatiebudget. De bestemming wordt beperkt tot de 'overige educatie' (2.3.1, 2.3.3 en 2.3.4).
Het budget is eveneens ca. € 57,5 mln. Daarvan wordt € 5 mln. ingezet voor pilots lezen en schrijven voortvloeiend uit het Actieplan laaggeletterdheid 2012-2015.
- ✚ Jaarlijks sluiten gemeenten en roc's een overeenkomst af over inkoop van educatieopleidingen. In plaats van het aantal deelnemers moet in de overeenkomst tussen gemeente en roc het aantal ingekochte groepscontacturen worden opgenomen.
Definitie van en voorschriften voor de contacturen zijn neergelegd in het wijzigingsbesluit Participatiebudget en Uitvoeringsbesluit WEB en de Regeling contacturen opleidingen educatie, beide ook in dit servicedocument beschreven.
- ✚ Binnen de educatie worden naast het vavo de volgende opleidingen onderscheiden (7.3.1):
 1. opleidingen Nederlandse taal en rekenen, gericht op alfabetisering en op het ingangsniveau van het beroepsonderwijs;
 2. opleidingen Nederlands als tweede taal I en II die opleiden voor het diploma Nederlands als tweede taal, bedoeld in het Staatsexamenbesluit Nederlands als tweede taal;
 3. opleidingen Nederlands als tweede taal, gericht op beheersing van een basisoniveau Nederlandse taal;
 4. opleidingen Nederlands als tweede taal, gericht op alfabetisering;
 5. bij ministeriële regeling aan te wijzen andere opleidingen.*Er is prioriteit aangebracht in het aanbod voor overige educatie. Opleidingen 'sociale redzaamheid' en 'breed maatschappelijk functioneren' worden sinds 1 januari 2013 niet meer bekostigd. Prioriteit krijgen opleidingen die gericht zijn op de beheersing van fundamentele basisvaardigheden met het oog op*

zelfredzaamheid van volwassenen in onze samenleving. Waar mogelijk sluiten opleidingen aan op het ingangsniveau van het beroepsonderwijs.

Geletterdheid staat centraal: luisteren, spreken, lezen, schrijven, ‘gecijferdheid’ en het gebruik van alledaagse technologie (ICT). Geletterdheid is altijd gekoppeld aan de (sociale) context, toepassingen en doelen van het gebruik van deze vaardigheid.

- ✚ De opleidingen onder 1 zijn afgestemd op het maatschappelijk functioneren van de deelnemers . Bij deze opleidingen kunnen verschillende niveaus worden onderscheiden (7.3.1). Voor deze opleidingen kunnen eindtermen worden vastgesteld (7.3.3).

Deze opleidingen onder 1 zijn gericht op het behalen van de referentieniveaus 1F en 2F van het Referentiekader Nederlandse taal en rekenen (Meijerink). Dat is geregeld in artikel II van deze wetwijziging en met een wijziging in het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen (artikel III in het besluit van 11 oktober 2012). Referentieniveau 2F is het functionele niveau dat nodig is voor participatie in de maatschappij en is tevens het ingangsniveau van het beroepsonderwijs.

*Voor deze opleidingen zijn eind 2012 bij ministeriële regeling eindtermen voor de volwasseneneducatie vastgesteld die uitgaan van de referentieniveaus en die in verband daarmee ook de omgang met alledaagse ICT bevatten (**Regeling eindtermen educatie 2013**, Stcrt. 2012-26586). Deze eindtermen passen binnen de kaders van het NLQF. De regeling is op de website van het Steunpunt ve te vinden onder Kaders en Regels. Het advies Standaarden en Eindtermen ve, dat de basis vormde voor de ministeriële regeling, is ook op www.steunpuntve.nl te vinden.*

- ✚ Ook bij de opleidingen onder 2 en 3 kunnen verschillende niveaus worden onderscheiden (7.3.1). Voor de opleidingen onder 2, 3 en 4 zijn eind 2012 in de hierboven genoemde ministeriële regeling de eindtermen zoals in het Raamwerk NT2 beschreven vastgesteld. Het aanbod van NT2-opleidingen is gericht op mensen voor wie Nederlands niet de moedertaal is en die niet inburgeringsplichtig zijn (inburgeringsplichtigen financieren zelf hun opleiding). De opleidingen worden verzorgd aan de hand van het Raamwerk NT2. Voor de opleidingen onder 2 (gericht op staatsexamens NT2 I en II) gelden de niveaus B1 en B2, noodzakelijk voor toelating tot mbo en hbo. De opleidingen onder 3 richten zich op de niveaus A1 en A2. De opleidingen onder 4 ten slotte, zijn bestemd voor laaggeletterde niet-inburgeringsplichtigen.
- ✚ Voor opleidingen waarvoor geen eindtermen bij ministeriële regeling zijn vastgesteld, stelt het bevoegd gezag eindtermen vast (7.3.3).

Les- en cursusgeld

- ✚ In een algemene maatregel van bestuur wordt bepaald voor welke bekostigde cursussen cursusgeld is verschuldigd (LCW 6).
Er zijn ook enkele wijzigingen in de Les- en cursusgeldenwet (LCW) aangebracht, waarvan bovenstaande de belangrijkste is. Het laat de mogelijkheid open om bepaalde cursussen buiten de cursusgeldverplichting te laten.

Besluit tot wijziging van enige algemene maatregelen van bestuur betreffende o.a. het participatiebudget, contacturen, referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen.

In samenhang met het hierboven beschreven wetswijziging worden in dit Besluit wijzigingen aangebracht in verschillende algemene maatregelen van bestuur (AMvB's). Een wijziging in het Besluit Participatiebudget regelt de verdeling van het educatiebudget onder gemeenten voor de inkoop van opleidingen (overige educatie) bij roc's per 2015 en de overgangsbekostiging in 2013 en 2014. In een wijziging van het Uitvoeringsbesluit WEB is het begrip 'contactuur' nader uitgewerkt. Met een wijziging van het Besluit referentieniveaus zijn referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen gekoppeld aan de opleidingen educatie. Ten slotte wordt met een wijziging in het Staatsexamenbesluit NT2 een verhoging van het examengeld geregeld voor de staatsexamens NT2.

Besluit Participatiebudget: Verdeling overige educatiemiddelen

- ✚ Vanaf 2015 wordt het OCW-deel van het participatiebudget onder de gemeenten verdeeld op basis van het aantal bij een ROC ingekochte contacturen in het tweede jaar voorafgaand aan het jaar van uitkering (5).

Consequentie is dat de OCW-middelen terechtkomen bij gemeenten die twee jaar daarvoor ook daadwerkelijk middelen voor de beoogde activiteiten hebben ingezet (inkoop contacturen voor educatieopleidingen bij roc's). Gemeenten die geen contacturen inkopen, krijgen twee jaar later geen OCW-middelen meer voor educatie. Zij kunnen eventueel wel met andere middelen contacturen inkopen. Ze krijgen dan twee jaar later weer een deel uit het OCW-educatiebudget.

Gemeenten zijn verplicht de gegevens over bijvoorbeeld 2013 voor 1 juli 2014 aan Single information Single audit (SiSa) te leveren. Op basis daarvan wordt de verdeling van het OCW-budget voor 2015 bepaald.

- ✚ Voor 2013 en 2014 geldt een overgangsregeling op basis van de huidige verdeelsleutel (artikel 4 en 5 van het Besluit participatiebudget). De criteria 'volwassen inwoners', 'ingekochte vavo-trajecten', en 'behaalde vavo-diploma's' zijn uit de verdeelsleutel gehaald. De verdeelcriteria zijn beperkt tot volwassen inwoners met een laag opleidingsniveau, volwassen inwoners met een allochtone achtergrond, ingekochte trajecten basisvaardigheid en behaalde NT2 certificaten. (4)

Meer informatie over de berekeningswijze van de budgetten voor 2013 kunt u vinden op www.steunpuntve.nl.

Uitvoeringsbesluit WEB: Contactuur en maximale groeps grootte

- ✚ Een contactuur omvat een klokuur waarin educatie wordt gegeven aan een groep studenten, onder verantwoordelijkheid en met actieve betrokkenheid van onderwijspersoneel (3.1.1).

De educatie moet worden verzorgd door personeelsleden die op grond van de wet mogen worden belast met onderwijs en onderwijsondersteunende taken, onder de verantwoordelijkheid van een bevoegd docent.

- ✚ Er is een maximale groeps grootte, die per type opleiding varieert (3.1.1):
 - a. Voor opleidingen Nederlandse taal en rekenen, gericht op alfabetisering en op het ingangsniveau van het beroepsonderwijs: 12 studenten voor zover gericht op alfabetisering en

16 studenten voor zover gericht op ingangsniveau beroepsonderwijs

- b. Voor opleidingen Nederlands als tweede taal I en II die opleiden voor het staatsexamen NT2: 20 studenten
- c. Voor opleidingen Nederlands als tweede taal, gericht op beheersing van een basisniveau Nederlandse taal: 16 studenten
- d. opleidingen Nederlands als tweede taal, gericht op alfabetisering: 12 studenten.

Het vastleggen van maxima heeft kwaliteitsborging ten doel. De maxima zijn van belang voor de studenten. Daarnaast bieden ze gemeenten duidelijkheid over wat ze mogen verwachten van een roc.

- ✚ In de overeenkomst tussen gemeente en roc kan gemotiveerd worden afgeweken van deze aantallen (3.1.1).

Deze mogelijkheid biedt gemeenten en roc's enige flexibiliteit.

- ✚ Bij ministeriële regeling kunnen nadere voorschriften worden vastgesteld voor contacturen (3.1.1).

*De minister heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt met de **Regeling contacturen opleidingen educatie** (Stcrt. 2012-25958). Deze regeling is te vinden op de website www.steunpuntve.nl. In de regeling wordt bepaald dat een contactuur in elk geval intake en inschrijving van de deelnemer omvat, evenals het evalueren en beoordelen van de voortgang van de deelnemers en de toetsing en/of examinering. Een contactuur omvat niet de werving van de deelnemers.*

Besluit Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen

- ✚ De referentieniveaus 1F en 2F zijn van toepassing voor de opleidingen Nederlandse taal en rekenen, gericht op alfabetisering en het ingangsniveau van het beroepsonderwijs.

**NB. Zie tevens de veelgestelde vragenlijsten (FAQ) per thema. Hierin staan vragen en antwoorden gegroepeerd per thema. De FAQ lijsten zijn te vinden op www.steunpuntve.nl
Schrijft u zich tevens in voor onze nieuwsbrief en volg ons op Twitter (@Steunpuntve)**